

EMIL BERDELI

SEX, SPIONAJ ȘI
POLIȚIE POLITICĂ
ÎN „EPOCA DE AUR”

Dezvăluiri



CUPRINS

- 9 Prefață
- 12 Câteva precizări necesare
- 15 01. Îi aranja vizitele lui Ceaușescu la marile cancelarii și se iubea cu nevestele spionilor din ambasade
- 20 02. Securitatea număra femeile introduse pe ușa din dos a biroului ministerial
- 26 03. În timp ce Gheorghe Dinică trăgea o dușcă pe scenă, ofițerii poliției politice deveneau „cronicari teatrali”
- 30 04. Titus Popovici: Ceaușescu a fost „fetița” lui Gheorghiu-Dej
- 34 05. Ștefan Andrei cumpăra cadouri pe banii Securiștilor
- 39 06. Cumpărare pălăriei lui Emil Bobu, misiune încredințată spionajului românesc

- 44 07. Chipul generalului Pacepa s-a schimbat doar datorită trecerii anilor
- 48 08. Combina muzicală a lui Dem Rădulescu, o chestiune de siguranță națională
- 53 09. Felix joacă pe muchie de cuțit între spionajul românesc și CIA
- 58 10. „Nu trage, dom’ Semaca, sunt eu... Lăscărică!” sau mistificarea plătită regește
- 62 11. Ilarion Ciobanu, Doctrina Ceaușescu și profetia regizorului Lucian Pintilie
- 66 12. Partidele de amor dintre Marin Preda cu Nina Cassian, dezvăluite poliției politice de către Ion Caraion
- 71 13. Interceptări fierbinți, de infarct
- 74 14. Interviu pentru spion sau o zi fericită din viața Cărmaciului
- 78 15. A fost sau n-a fost amor între Zoia Ceaușescu și scriitorul Petru Popescu?
- 81 16. Misiune imposibilă: Lichidați „The Washington Post”!
- 85 17. Constantin Bălăceanu-Stolnici, agentul amnezic

- Re: 90 t pentru
18. Generalul Nicolae Pleșiță: „I-am ucis, bineînțeles!”
- 94 19. Jebeleanu regreta că nu l-a lichidat pe Ceaușescu
- 98 20. „Ești securist!”, i-a spus preotul Bisericii Ortodoxe din Paris
- 102 21. Ceaușescu n-a mai avut loc în bestseller-ul „Ultimul Papă”
- 107 22. Spionii buclucași: fustangii, bețivi, scandalagii
- 111 23. Pacea, o prostituată fericită a spionajului
- 115 24. Nicolae Ceaușescu a trimis un mesaj dur serviciului secret francez, crede Jean Rochet, fost șef al DST
- 120 25. Iliescu și Roman au aprobat continuarea operațiunii DUDULA
- 126 26. La CNSAS se află documente care indică faptul că Ion Mihai Pacepa a fost implicat în operațiuni teroriste
- 131 În loc de postfață: Rânjetul fantomei

Prefață

Amorul și spionajul se aseamănă, mai ales în ce privește sincronizarea, însă, dacă veți citi volumul, cu siguranță o să descoperiți mai mult decât atât. Se mai spune că, de regulă, spionii, indiferent de cine sunt plătiți, ar fi dotați cu o inteligență mult peste medie, dar, mai ales, cu un sânge rece de invidiat. În realitate, lucrurile nu stau chiar așa.

În delirul „Epocii de aur”, așa cum a fost numită perioada în care Nicolae Ceaușescu a condus România, poliția politică a fost un angrenaj pus în mișcare pentru o strictă supraveghere a cetățenilor români din interiorul granițelor, a străinilor care intrau în țară, dar și din frica puterii comuniste de adversarii din exterior, reali ori imaginari. Spun imaginari pentru că șefii poliției politice aveau un talent ieșit din comun de a inventa dușmani fictivi ai regimului comunist.

Însă și după ce s-a încheiat respectiva epocă, fantoma tenebroasei Securității, serviciul secret al regimului comunist care a guvernat România după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial până în 1989, a bântuit printre noi.

Sex, spionaj și poliție politică în „Epoca de Aur” este rodul investigațiilor mele jurnalistice legate de operațiunile din exterior ori din interior ale Departamentului Securității Statului,

Respectiv ARO în care se afla fostul șef al spionilor a trecut peste mai multe denivelări de teren. Moartea sa ridică însă multe semne de întrebare.

Nicolae Vlăsceanu, fost ofițer al Securității, a fost infiltrat în Franța la începutul anilor '70, în urma unei operațiuni spectaculoase a spionajului de la București, dar are la activ și multe misiuni în țară. Ca de pildă, pătrunderea într-o ambasadă străină de la București, după un scenariu precum în filme, ca să fotocopieze documente pe care DIE le credea de maximă importanță. Vlăsceanu nu este numele său real, pe care mi-a cerut să nu-l divulg, ci unul dintre cele conspirative. În urmă cu mai mulți ani, Vlăsceanu mi-a promis solemn că o să-mi vorbească pe larg despre peripețiile vieții de spion, ca să le public într-o carte. Aveam deja și un titlu: „Memoriile unui spion”, Proiectul nostru nu s-a concretizat, însă în această carte se află două episoade care pleacă de la relatările sale.

01. Îi aranja vizitele lui Ceaușescu la marile cancelarii și se iubea cu nevestele spionilor din ambasade

În 2009, Ion Nuică, consulul României la Chișinău, a fost filmat în timp ce se zbenguia într-o cameră de hotel cu o jună din Basarabia. Ea era goală pușcă, dezinhibată și mult mai suplă decât el. Imaginile, apărute și în presă prin „bunavoința” serviciilor secrete din Republica Moldova, declanșează un scandalul de pomină care zguduie Ministerul de Externe de la București. Ziariștii și-au amintit atunci și de ambasadoarea Manuela Vulpe, femeia care depăna amintiri, pe e-mail, după o baie în jacuzzi, ocupată în același timp de ea și de Teodor Baconski, ulterior ministru de externe.

Se știe însă mai puțin faptul că protagoniștii întâmplărilor de mai sus au avut predecesori cu palmaresuri de invidiat. Unul dintre aceștia a fost Vasile Pungan. Pe lângă el, Nuică este doar un biet copil.

Pungan, șeful consilierilor lui Ceaușescu, ambasador și ministru, „aranjorul” vizitele liderului de la București în marile cancelarii ale lumii, a fost demnitarul care se și culca, de-a valma, cu nevestele spionilor români din rezidențele aflate în

marile metropole. Culmea, soții încornorați știau că le este pătată onoarea de familist, dar, în pofida acestui fapt, țineau cu dinții de postul din străinătate. Ba chiar îi organizau petreceri cu surprize amantului focos.

Poate că lui Vasile Pungan i se va atribui și un rol important în rândul eminentelor cenușii ale comunismului românesc, dar verdictul îl vor da istoricii. Cert este că el a fost unul dintre oamenii de încredere ai lui Ceaușescu, retras, fără valuri, sub protecția celor care au preluat puterea după 1989.

Din 1971 până în 1976, la pupitrul rezidenței de spionaj de la Londra stătea Vasile Tilincă. Omul mai bea din când în când. Însă nu acest aspect îi intriga pe agenții acoperiți din Anglia ori pe șefii Centralei de la București, cât faptul că Tilincă avea o relație excelentă cu ambasadorul Vasile Pungan, care, la rândul său, întreținea o relație, să-i zicem fierbinte, cu soția celui care conducea rezidența de spionaj de la Londra. Relația a fost și de durată, pentru că respectiva consoartă s-a întâlnit cu ambasadorul, ani buni, și în țară. Așa că șefii spionajului românesc de atunci, Nicolae Doicaru și Ion Mihai Pacepa, n-au scăpat prilejul să ordone „plantarea” de microfoane în casele conspirative de la București, care aparțineau DIE – acolo unde doamna Tilincă și Pungan petreceau clipe de neuitat. Urechi ascunse au fost plasate și în locuința doamnei, pe care o împărțea cu Vasile Tilincă, atunci când cel din urmă nu se afla în misiune. În acest timp, Pacepa păstra aparențele, oferindu-i în continuare ambasadorului, un tovarăș foarte influent în ierarhia comunistă, tot felul de cadouri. Însă, la rigoare, în funcție de interese, putea schimba foaia.

Într-o notă strict secretă a Securității din 20 august 1979, publicată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor

Securității (CNSAS), care cenzurează însă tocmai pasajele cu momente fierbinți, stă scris: „În rapoartele altor cadre, cum sunt: Dumitru Vasile, Toma Ion, Silinescu Constantin, se menționează că tovarășul Vasile Pungan a întreținut relații intime cu mai multe femei, atât în perioada când a fost ambasador în Anglia, cât și după aceea, soții ale cadrelor aflate la post și altele, fapte cunoscute și comentate de lucrătorii ambasadei, de familiile acestora și de alte cadre. De exemplu, Tilincă Vasile, consilier, și soția sa nu făceau un secret că erau «protejații» tovarășului Vasile Pungan, care le-ar fi propus funcții în aparatul central... (text cenzurat de CNSAS). Silinescu Constantin raportează că despre aceste relații cunoștea și Tilincă Vasile, deoarece își instruia soția că la sosirea în țară să-l caute pe tovarășul Vasile Pungan pentru a-i oferi diverse cadouri”.

Faptul că Pungan primea „cadourile”, în timp ce se afla în concediu, chiar în casele conspirative ale Securității ori în locuința soților Tilincă reiese atât din documentele studiate de Mihai Pelin la mijlocul anilor '90, cât și din nota C/1595 din 20 august 1979, publicată în 2009 de CNSAS.

„De asemenea (arată respectiva notă), în perioada în care a fost ambasador la Londra, tovarășul Vasile Pungan a întreținut relații... (text cenzurat de CNSAS – n. m.), fapt ce a creat disensiune, atât în familia Radu, cât și între șofer și ambasador. Manolescu Vasile, făcând referire la faptul că trădătorul Pacepa Mihai cunoaște relațiile... (text cenzurat de CNSAS – n. m.) și deține unele înregistrări pe benzi magnetice – făcute prin mijloace speciale la locuința familiei Tilincă, presupune că trădătorul ar putea oferi aceste date unor servicii de spionaj străine spre a fi folosite împotriva tovarășului Vasile Pungan sau păstrate în vederea utilizării lor ulterioare”.

Straniu! Pentru Securitate nu era important faptul că Pungan se combina cu nevestele spionilor de la Londra, producând tensiuni majore în sânul uneia dintre cele mai importante rezidențe de spionaj ale Bucureștiului, cu consecințe greu de anticipat. Mult mai arzător pentru Centrala de la București, el ar fi putut fi șantajat de către Pacepa, pe baza informațiilor oferite occidentalilor, după dezertarea generalului.

Cornel Burtică, fost ministru al comerțului exterior, fost președinte al Uniunii Studenților Comuniști, fost ambasador în Italia și în Maroc, a ridicat întrucâtva vâlul în ce-l privește pe misteriosul Pungan. „Apoi (susținea Burtică) a venit Pungan (la minister – n.m.), care fusese colonel și cred că mai era ofițer de securitate. Acest Pungan a deschis larg porțile intrării securiștilor în Comerțul Exterior și a colaborat la înființarea de întreprinderi ale Securității.”

Prețioasă mărturie, dar cu o mare doză de ipocrizie. Afirmația lui Burtică dă impresia că, de fapt, Securitatea conducea comerțul exterior. Greșit. Securitatea pune în practică indicațiile Partidului Comunist Român – PCR legate de comerțul exterior, ceea ce era cu totul altceva. PCR a fost singurul partid politic oficial din România între 1947 și 1989, „forța politică conducătoare a întregii societăți”, așa cum stătea scris în Constituția comunistă.

De numele lui Pungan sunt legate multe vizite importante ale liderului de la București în străinătate care, se pare, au fost bine organizate. Mă refer în mod special la vizita din Marea Britanie, unde Ceaușescu a fost primit de Regina Elisabeta, ori la cea din SUA, atunci când președintele Carter l-a tratat pe „Geniul din Carpați” (cum era numit Ceaușescu de propaganda vremii) ca pe un adevărat prieten. Așa că, după fuga lui Pacepa,

Pungan a rămas tot în eșalonul superior al partidului, în ciuda rapoartelor defavorabile ale Securității. Altceva este însă cu totul necunoscut: consecințele aventurile amoroase ale lui Pungan cu nevestele agenților români asupra rezidenței de spionaj de la Londra.

Cert e că Pungan disprețuia cutumele oricărui serviciu secret. Altfel, n-ar fi pus în pericol prin comportamentul său infantil – cel puțin asta reiese din documentele Securității, o întreagă rezidență de spionaj, fiind convins că totul i se cuvine, chiar și soțiile spionilor din subordine.

După ce a părăsit postul de ambasador în Marea Britanie, Pungan a devenit nostalgic. Așa că, în 1976, descinde la Londra, „pentru o gură de aer proaspăt” împreună cu Ștefan Andrei, pe atunci secretar al Comitetului Central al PCR cu probleme internaționale, și cu Vasile Șandru, director în Ministerul Afacerilor Externe.

Cred că bănuieți, însuși Vasile Tilincă, șeful rezidenței de spionaj, a organizat un chef de pomină în cinstea reîntoarcerii lui Pungan, amantul soției sale. Numai că Traian Pascu, ofițer de contrainformații la ambasadă, a stat cu ochii în patru, raportând în țară: pipăieli pe sub masă, ciupeli posterior doamne, pierdut mâna prin decolteuri, șoapte înfierbântate de alcool ș.a.m.d. Însă Pungan și amicii veniți de la București s-au purtat până la urmă ca niște gentlemen. Doar se aflau la Londra, nu? Așa că, dimineața n-au convocat o ședința de partid în care să le critice pe tovarășele soții din ambasadă de comportament imoral pe parcursul petrecerii care tocmai avusese loc.

02. Securitatea numără femeile introduse pe ușa din dos a biroului ministerial

L-a ajutat pe Ceaușescu să scape de rivali puternici, însă a luat parte și la conjurația care avea drept scop înlăturarea conducătorului României.

În timp ce Securitatea îi număra femeile introduse de aghiotanți pe ușa din dos a biroului de la minister, complotiștii mizau pe faptul că el, cel care înlesnea legătura cu Occidentul, va ocupa locul dictatorului. Numele: Vasile Patilineț, ani de zile mâna dreaptă a lui Ceaușescu, mort în condiții încă neelucidate, în Turcia, țară în care era ambasador.

La sfârșitul anilor '70, după fuga lui Pacepa, Ceaușescu devenise din ce în ce mai suspicios. A ordonat Securității ca toți oamenii săi de încredere să fie verificați la sânge, mai ales cei apropiați și generalului. Dezertarea spionului preferat îi zdruncinase încrederea chiar și în demnitarii cei mai supuși.

Așadar, și Vasile Patilineț, pe atunci unul dintre stâlpii puterii comuniste, se afla sub lupă, chiar dacă ocupase funcții înalte: deputat MAN, membru al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, denumit ulterior Partidul Comunist Român, responsabil cu Securitatea, ministru în două guverne,

alături de Ceaușescu încă dinainte ca acesta din urmă să devină conducătorul României.

O notă a Securității din 31 august 1979 relevă faptul că lui Patilineț, pe atunci, ministrul minelor, petrolului și geologiei, i se cunoștea fiecare mișcare. Chiar și faptul că Petre Maxim, șeful de cabinet al demnitarului, se comporta, cel puțin în opinia Securității, precum un veritabil proxenet. În documentul mai sus amintit, aflat acum în arhiva Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor fostei Securități (CNSAS) se poate citi: „Vasile Patilineț intră direct din cabinet în sala de colegiu, nemaifolosind ușa principală, așa cum s-a procedat până la venirea sa în acest minister. Prin ușa principală de la sala de colegiu, Maxim Petre a fost văzut cum introduce diferite femei în această încăpere și apoi închide ușa. Atât femeile respective, cât și tovarășul Vasile Patilineț nu circulau prin ușa principală a cabinetului, spre a nu fi văzuți de secretară sau de personalul muncitor. Au mai fost introduse în această cameră de Maxim Petre următoarele femei: ...(nume cenzurate de CNSAS)”.

Același document mai arată: „Se comentează (în minister – n.m.) că, la Petroșani – Hunedoara, tovarășul Patilineț are amenajată o vilă pe care o folosește singur, unde se duce cu femei, vilă pentru care combinatul minier Valea Jiului a cheltuit circa un milion de lei cu reparațiile și mobilarea”.

Într-o altă notă, de fapt o completare a celei din 31 august 1979, se consemnează: „Dollinger Leona, translaatoare de limbă engleză la ISCE GEOMIN, pe care, cu ocazia recepției la Athénée Palace, tov. Vasile Patilineț a tratat-o cu intimitate, fiind dezaprobat de cei care l-au văzut, atât români, cât și străini... (text cenzurat de CNSAS)”.

Respect pe Mai aflăm că Elena Borcea, sărutată de Patilineț în cabinetul său, ca și Steliana Nedelușe au fost încântate de manierele ministrului, cât și de faptul că-i un șef „curtenitor”.

Nota Securității de la sfârșitul lui august 1979 conține și numele altor femei, dar nu are nici o valoare din punct de vedere informativ. Serviciu secret intern părea o poliție politică primitivă care, chiar și atunci când investiga un caz arzător pentru regim (fuga lui Pacepa), se baza pe zvonuri.

Drept dovadă, notele despre Patilineț, bun prieten cu fugarul, abundă de pasaje de-a dreptul ridicole. Aflăm, de pildă, că securiștii căutau prin camerele ministerului aparatură de radio-recepție, folosită de Patilineț și aghiotantul său pentru a comunica atunci când demnitarul nu se afla în sediu, însă au găsit doar „schiuri pentru alunecat pe apă și pe zăpadă”.

Mai grav, infailibila Securitate bâjbâia și atunci când era vorba despre biografia completă a demnitarului, altfel ofițerii de informații n-ar fi pus pe hârtie: „Unele persoane din cadrul ministerului afirmă că (Patilineț – n.m.) ar fi de origine poloneză și că s-a stabilit în România în 1939”.

Bref, Ceaușescu a aflat că sfetnicul său face sex chiar în biroul de la minister, că apreciază băuturile fine și cadourile costisitoare ori că este implicat în traficul cu blănuri de urs în Germania.

Însă liderul comunist nu dădea doi bani pe asemenea informații, pentru că Vasile Patilineț i-a fost aliat în războaie grele cu adversarii din partid, precum cel cu Alexandru Drăghici, personaj important în angrenajul puterii comuniste.

Înlăturarea lui Drăghici (ministru de interne între 1957 – 1965, implicat în asasinarea deținuților politici, dar și a unor comuniști importanți, căzuți în dizgrație) de către Ceaușescu,

abia ajuns la cârma României, reprezintă un moment în care cel din urmă și-a consolidat puterea. Nu insist – povestea este cunoscută. Important este însă că ancheta împotriva torționarului Drăghici, coordonată de către Vasile Patilineț, urmărea, de fapt, doar discreditarea ministrului de interne și a lui Gheorghiu-Dej, fostul lider comunist al României, mort în 1965, nu aflarea adevărului despre crime abominabile săvârșite imediat după instalarea regimul comunist.

Omul căruia Securitatea îi urmărea amantele până la ușa biroului de la minister a jucat un rol foarte important și înainte ca Nicolae Ceaușescu să ia putere. De pildă, cu un an înaintea morții lui Gheorghiu-Dej, Patilineț a primit sarcină foarte importantă: mai mulți comuniști români apropiați Moscovei, implicit serviciilor secrete sovietice, trebuiau convinși să o lase mai moale cu spionajul. Era vorba, în primul rând, ca aceștia să nu mai transmită sovieticilor informații de la vârful PCR. Conform mărturisirilor lui Ion Stănescu, fost președinte al Consiliului Securității Statului în perioada 1968–1972, despre listă care cuprinde 160 de „tovarăși de nădejde” mai știau, în afară de Gheorghiu-Dej, doar Drăghici, Ceaușescu și Patilineț.

Stănescu a purtat discuții cu 90 dintre camarazii apropiați Moscovei, cărora le-a atras atenția că activitatea lor e cunoscută la cel mai înalt nivel, iar Patilineț cu ceilalți 70. Tot Ion Stănescu cataloga drept un succes misiunea încredințată de către Gheorghiu-Dej. Și asta pentru că cei vizați ar fi hotărât să înceteze colaborarea cu sovieticii, ba chiar unii dintre ei au mai deconspirat încă vreo 40 de nume.

Nu toți îl iubeau pe Patilineț precum femeile din minister. De pildă, fotbalistul Alexandru Boc, închis în anii '70 pentru că a bătut un ofițer de securitate, mărturisea că ministrul i-a făcut

Resp. viața grea în pușcărie. Boc credea că Patilineț s-ar fi răzbunat pentru că a avut o relație de amor cu nevasta demnitarului, dar nu pare sigur că, într-adevăr, așa au stat lucrurile, motiv pentru care a și declarat: „Nu știu dacă a fost așa, eram un bărbat singur atunci, am avut multe femei, e posibil să fi fost și soția lui”.

Poate că aventura soției lui Patilineț cu Alexandru Boc a fost o lovitură pentru înaltul activist de partid, dar un alt moment l-a marcat cu adevărat. Este vorba despre moartea fiicei sale, Amalia, din cauza unei întreruperi de sarcină în condiții empirice.

Peste ani, Alexandru Bârlădeanu, figură importantă a nomenclaturii comuniste, declara că moartea tinerei ar fi fost pedeapsa lui Dumnezeu pentru că i-a cântat în strună lui Ceaușescu, susținând în Comitetul Politic Executiv interzicerea avortului – o lege de-a dreptul criminală care a făcut ravagii printre femeile din România. Decesul Amaliei ar fi fost și momentul în care Patilineț a început să-l urască de moarte pe Ceaușescu.

Cu cinci ani înainte ca Nicolae Ceaușescu să ajungă cu spatele la zid, Patilineț moare într-un accident de mașină în Turcia, țară în care era ambasador, ducând în mormânt multe secrete. Nu există încă dovezi că a fost ucis la ordinul liderului de la București din cauza amestecului în conjurație. Există însă informații certe că, la jumătatea anilor '80, Patilineț a fost desemnat succesor de către cei care doreau îndepărtarea de la putere a lui Nicolae Ceaușescu.

La începutul anilor '90, foști lideri comuniști, printre care și Ion Iliescu, au vorbit despre dispariția stranie a lui Patilineț, fără să ofere prea multe amănunte. Iar Gheorghe Apostol,

pretendent la conducerea României după moartea lui Gheorghiu-Dej, declara că accidentul de mașină din Turcia în care și-a pierdut viața ambasadorul, s-a petrecut după ce i s-a pus un drog într-un pahar de whisky.

Despre Patilineț știm încă foarte puțin, însă una dintre mărturiile importante legate de moartea acestui lider comunist aparține comandorului Nicolae Radu. În toamna anului 1984, ca și Patilineț, comandorul făcea parte din gruparea (formată din militari și civili) care pune la cale înlăturarea lui Ceaușescu. Conform lui Radu (audiat, în 1995, de o comisia senatorială, în legătură cu evenimentele din decembrie 1989), operațiunea ar fi fost foarte bine organizată.

Conducătorul României și soția sa urmau să fie arestați și încarcerați la Bistrița-Năsăud, cu complicitatea primului secretar al județului – după sosirea dintr-o vizită în Germania.

Un personaj foarte important în acest joc periculos a fost și ambasadorul român din Turcia, care avea sarcina să procure arme pentru complotiști.

Numai că, informat despre intenția celor care doreau să-l răstoarne, Ceaușescu s-a întors val-vârtej la București, scurtând drastic deplasarea. Acesta a fost motivul pentru care operațiunea a căzut, afirma comandorul.

„Eu (susținea Nicolae Radu în fața comisiei care dorea să facă lumină în legătură cu evenimentele din decembrie 1989) vă spun foarte calificat, dacă credeți, să se deschidă coșciugul lui Patilineț, să vedeți plumbul în cap! Iar mie – când am fost arestat – mi-a spus generalul Vasile Gheorghe, cel care era șeful Direcției a IV-a (a Securității – n.m.): «Ce faci, domnule, pe grozavul? L-am terminat noi pe Patilineț, dar pe tine!»”